

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Maria Krystyna
Nazwisko: Klimowicz
Nazwisko rodowe: Bartmińska
Miejsce urodzenia: Bączal Dolny
Data urodzenia: 24-01-1941
Imię ojca: Mieczysław
Imię matki: Franciszka
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta Kwestionariusza Ewidencyjnego/ Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Dermatolog” (nr rej. 53013), prowadzonych w latach 1983-1989 przez Wydział III KW MO/WUSW Katowice wobec innej osoby – lekarki i aktywnej działaczki NSZZ „Solidarność”. W dokumentach natrafiono na dwie wzmianki o Marii Klimowicz, która znała „figurantkę” sprawy. Odnoszą się one do wizyty w Katowicach działacza NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych z woj. przemyskiego, którego jak odnotowano, wspomniana „figurantka” poznała za pośrednictwem brata Marii Klimowicz – księdza z tamtego terenu (notatka służbowa funkcjonariusza Wydziału III WUSW Katowice z 20.03.1985, pismo Zastępcy Naczelnika Wydziału III WUSW Katowice do Naczelnika Wydziału VI WUSW Przemyśl z 29.03.1985).	Akta o sygn. IPN Ka 230/2627, t. 2 (39172/II).	

Materiały (akta i mikrofilm) dotyczące kontroli operacyjnej mieszkającego w Warszawie satyryka (a zarazem aktora i grafika, z wykształcenia artysty malarza), prowadzonej wobec niego w latach 1982-1989 przez Wydział III-1 KS MO/SUSW w ramach Kwestionariusza Ewidencyjnego krypt. „Helios” (nr rej. 33088), a następnie Kwestionariusza Ewidencyjnego/ Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Kobra” (nr rej. 40462), z powodu jego „negatywnej działalności politycznej”. Maria Klimowicz występuje w dokumentach jako jedna z osób, z którymi utrzymywał kontakty „figurant” sprawy. W takim kontekście wymieniono ją m.in. w piśmie Naczelnika Wydziału III WUSW Katowice do Naczelnika Wydziału III-1 SUSW z 07.04.1986, stanowiącym odpowiedź na zapytanie o osoby, z którymi tenże „figurant” kontaktował się w Katowicach. Służba Bezpieczeństwa z Katowic ustaliła pełne dane personalne i adresowe M. Klimowicz, jej zawód i miejsce pracy oraz informacje o mieszkających z nią członkach rodziny. Natomiast w „Uzupełnieniu meldunku nr 139” do SOR „Kobra” z 06.04.1987 Marię Klimowicz określono dodatkowo jako „byłą aktywną działaczkę biskupiego komitetu pomocy internowanym i uwięzionym w Katowicach”.

Akta o sygn. IPN BU 0258/526, t. 1, 3, 5 (10493/II),
mikrofilm o sygn. IPN BU 01322/4039 (10493/2).

W Kartotece ogólnoinformacyjnej Wydziału „C” WUSW Katowice znajduje się karta Mkr-2, zawierająca zapis z 16.12.1988, opatrzony pieczęcią i podpisem Naczelnika Wydziału III WUSW Katowice, informujący, że tego dnia Maria Klimowicz „brała udział w nielegalnej manifestacji (...) przy KWK >Wujek<, zorganizowanej z okazji rocznicy tragicznych wydarzeń”, do których doszło tam 16.12.1981. Kartę z tą informacją odnaleziono także w tzw. kartotece odtworzeniowej.

Zapisy na kartach Mkr-2 z Kartoteki ogólnoinformacyjnej Wydziału „C” WUSW Katowice i z tzw. kartoteki odtworzeniowej.

Akta Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia/ Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Stomatolog” (nr rej. 67878), prowadzonej w 1989 roku przez pion III/OKPP MUSW Katowice wobec Marii Klimowicz, z uwagi na jej „działalność antypaństwową naruszającą porządek prawno-publiczny”. Zarejestrowano ją do SOS „Stomatolog” w dniu formalnego założenia sprawy, tj. 01.02.1989, pod nr rej. 67878 (tożsamym z numerem sprawy). Pion III katowickiego MUSW otrzymał bowiem z Wydziału III WUSW Katowice informację, iż M. Klimowicz uczestniczyła 16.12.1988 „w nielegalnej manifestacji przy KWK >Wujek< w Katowicach, zorganizowanej z okazji tragicznych wydarzeń grudniowych”, do jakich doszło 16.12.1981. Danych o tym fakcie dostarczył pion techniki operacyjnej, został on także zarejestrowany w Wydziale „C” WUSW Katowice (pismo Zastępcy Naczelnika Wydziału III WUSW Katowice do Zastępcy Szefa MUSW Katowice ds. SB z 22.12.1988). Według SB, M. Klimowicz mogła też posiadać „powiązania z nielegalnymi ugrupowaniami politycznymi, głównie angażując się w działalność duszpasterstwa młodzieżowego” (m.in. „Kwestionariusz osoby rozpracowywanej – sprawdzanej”, „Meldunek o założeniu sprawy nr 67” z 04.02.1989). W „Planie przedsięwzięć operacyjnych do SOS krypt. >Stomatolog< nr 67878” z 07.02.1989 podano, że, celem sprawy będzie „stała kontrola figurantki w miejscu pracy i zamieszkania” dla „pełnego rozpoznania jej kontaktów, określenia ich charakteru”, jak też „ustalenia powiązań z osobami z ugrupowań antyustrojowych, pełniących tam funkcji itp.” Informacje te miały być wykorzystane procesowo lub operacyjnie. Dnia 07.03.1989, „w związku z „poszerzeniem i potwierdzeniem informacji, na podstawie których założono SOS”, sprawę przekwalifikowano na SOR. W jej toku ustalono m.in., że M. Klimowicz weszła w skład zawiązanej 06.02.1989 „grupy inicjatywnej >Solidarności< pracowników służby zdrowia m. Katowice”, następnie została członkiem Wojewódzkiej Komisji Koordynacyjnej Służby Zdrowia, a 10.04.1989 znalazła się w składzie „reaktywowanej Komisji Zakładowej NSZZ >Solidarność< ZOZ-u dla m. Katowic”. Brała też czynny udział w akcji przedwyborczej (wybory parlamentarne w czerwcu 1989), nawiązała kontakt z katowickim Komitetem Obywatelskim „Solidarności”. Odnotowano również, że uczestniczyła w „spotkaniach i wystawach animatorów tzw. kultury niezależnej”, działała w Klubie Inteligencji Katolickiej i Duszpasterstwie Akademickim, angażowała się w działania „Społecznego Komitetu Rozbudowy Oddziału Dla Chronicznie Chorych” (m.in. „Uzupełnienie meldunku”: nr 112 z 23.02, nr 132 z 07.03, nr 173 z 15.03, nr 244 z 18.04.1989). W analizie SOR „Stomatolog” z 27.09.1989 podano, iż do kontroli Marii Klimowicz oraz pozostałych osób zarejestrowanych do sprawy wykorzystano tajnych współpracowników ps. „Ordynator”, ps. „Paweł” i ps. „Ortopeda”. Zastosowano też kontrolę korespondencji i podsłuch telefoniczny. Prowadzenie SOR „Stomatolog” zakończono 02.10.1989, „w związku z legalizacją NSZZ >Solidarność< oraz faktem, że figurantka w swojej działalności nie narusza porządku prawno-publicznego” (wniosek z 02.10.1989). W lipcu 1990 materiały złożono w archiwum Wydziału „C” WUSW Katowice pod sygn. 43998/II (brak danych na temat mikrofilmu o sygn. 43998/2, który zamierzano z nich wykonać).

Akta IPN Ka 048/842 (43998/II) oraz zapisy kartoteczno-ewidencyjne.

Akta Kwestionariusza Ewidencyjnego krypt. „Małolat” (nr rej. 63333), w ramach którego w latach 1987-1990 pion III/OKPP MUSW Katowice kontrolował operacyjnie inną osobę - uczestniczkę rocznicowych manifestacji przed kopalnią „Wujek” 16.12.1986 i 16.12.1988, działającą (według ustaleń SB) m.in. w Ruchu Oazowym, Duszpasterstwie Akademickim, włączającą się w przedsięwzięcia organizacji ekologicznych i Niezależnego Zrzeszenia Studentów. Jednocześnie jej matka była członkiem NSZZ „Solidarność” i znajomą Marii Klimowicz, co znalazło odzwierciedlenie w materiałach Kwestionariusza. W notatce służbowej funkcjonariusza pionu III MUSW Katowice z 21.02.1989, w której przedstawiono informacje uzyskane za pośrednictwem techniki operacyjnej, podano m.in., że M. Klimowicz - figurantka sprawy „Stomatolog” oraz dwie inne działaczki (w tym matka „figurantki” KE „Małolat”), w dniu 15.02.1989 brały udział „w spotkaniu Regionalnej Komisji Wykonawczej >Solidarność<, której celem było ustalenie składu RKW”. Wzmianka na ten temat znalazła się także w „Uzupełnieniu meldunku nr 107” z 02.03.1989 (tu jako nazwę struktury wpisano „Rejonowa Komisja Wykonawcza”). Z kolei w „Uzupełnieniu meldunku nr 266” z 18.05.1989 odnotowano m.in., iż nadal utrzymywane kontakty między matką „figurantki” a Marią Klimowicz „dotyczą spraw związanych z najbliższymi wyborami do Sejmu PRL”, zaś w „Uzupełnieniu meldunku nr 303” z 02.06.1989 wskazano spotkanie przedwyborcze, które miały one w związku z tym przygotowywać.

Akta o sygn. IPN Ka 048/707 (43861/II).